

**Nauja paroda „Lietuvos balsas Šaltojo karo metais: lietuvių koplyčios
Vašingtono Nacionalinėje šventovėje ir Šv. Petro bazilikoje Vatikane“**

2024 m. birželio 5 d. 18 val. Bažnytinio paveldo muziejuje atidaroma Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatės dailės istorikės Giedrės Jankevičiūtės kuruojama paroda „Lietuvos balsas Šaltojo karo metais: lietuvių koplyčios Vašingtono Nacionalinėje šventovėje ir Šv. Petro bazilikoje Vatikane“.

Vašingtono Nacionalinėje šventovėje ir Šv. Petro bazilikoje Vatikane jau daugiau kaip penkiasdešimt metų veikia lietuvių koplyčios. Šiluvos Švč. Mergelės Marijos koplyčia Nacionalinėje Nekaltojo Prasidėjimo šventovėje Vašingtone buvo pašventinta 1966 m. rugsėjo 5 d., Gailestingumo Motinos koplyčia Šv. Petro bazilikoje Vatikane – 1970 m. liepos 7 dieną. Šiandien retai susimąstome, kad šių koplyčių atsiradimas dviejuose Vakarų pasaulio centruose pačiame Šaltojo karo įkarštyje prilygsta stebuklui. Tuo metu Lietuva pasaulio geopolitiniame žemėlapyje neegzistavo, mūsų šalyje katalikybė buvo persekiojama ir gniuždoma, tikintieji kentė suvaržymus ir represijas.

Ši paroda pristato abiejų koplyčių istoriją, atskleidžia jų reikšmę lietuvių diasporai ir okupuotai Lietuvai. Ypatingas dėmesys skiriamas meniniams kontekstams, kurie leido lietuvių dailininkams karo pabėgėliams įsilieti į juos priėmusių šalių meninį gyvenimą ir pasireikšti tarptautiniu mastu.

Pasakojimą apie lietuvių koplyčias Vašingtone ir Vatikane pratęsia ir išplečia dvi papildomos parodos dalys. Viena jų skirta tarpukario Lietuvos bažnytinės dailės ir architektūros modernėjimui. Čia eksponuojami nacionalinės dailės klasikų Adomo Galdiko, Petro Rimšos, Stasio Ušinsko ir kitų menininkų religinės dailės kūriniai. Lietuvio Juozo Mikėno akvarelės ir piešiniai

gretinami su prancūzo Marcel-Lenoiro kūriniais, atgabentais iš šio dailininko muziejaus Monriku (Musée Marcel-Lenoir, Château de Montricoux), Prancūzijoje, – taip parodoma prancūzų dailės įtaka Lietuvos dailei. Kita parodos dalis pristato Antrojo pasaulinio karo pabaigoje tėvynę palikusių lietuvių dailininkų, pirmiausia pagrindinio lietuvių koplyčių autoriaus Vytauto Kazimiero Jonyno, religinę dailę, sukurtą pabėgėlių stovyklose Vokietijoje ir JAV; atskleidžia, kaip Bažnyčios užsakymai padėjo lietuvių dailininkams integruotis į naują kultūrinę aplinką ir išgyventi iš dailininko profesijos.

Parodą lydi katalogas lietuvių ir anglų kalbomis. Vyks edukaciniai renginiai, ekskursijos ir paskaitos parodos temomis.

Parodos kuratorė ir katalogo sudarytoja prof. dr. (hp) Giedrė Jankevičiūtė.

Rengiant parodos medžiagą prisidėjo dr. Laura Petrauskaitė.

Katalogo tekstų autorės: Giedrė Jankevičiūtė, Laura Petrauskaitė, Marie-Ange Namy.

Parodos atidarymas vyks Bažnytinio paveldo muziejuje (Šv. Mykolo g. 9, Vilnius) birželio 5 d. 18 val. Renginys nemokamas. Maloniai kviečiame!

Artimiausia ekskursija po parodą su kuratore G. Jankevičiūte vyks birželio 8 d., šeštadienį, 15.30 val. Bilietus galima įsigyti muziejaus kasoje arba sistemoje „Paysera Tickets“. Paroda veiks iki 2024 m. spalio 5 d.

Daugiau informacijos: el. p. muziejus@bpmuziejus.lt, tel. +370 526 97 800.

Muziejaus veiklą finansuoja Lietuvos kultūros taryba ir Vilniaus arkivyskupija.

Bažnytinio paveldo muziejaus informacija